

IMELI SMO JIH — NI JIH VEČ

Milko Matičetov

Slovenski etnografi bi zdajle lahko z Župančičem potožili, da »grobni tulijo«. Zadnja jesen in zima sta namreč neusmiljeno iztrgali iz naše srede kar tri prominentne delavce. Etnografski muzej v Ljubljani je izgubil najprej svojega ustanovitelja, potem nekaj mesecev kasneje svojega aktivnega ravnatelja, antropološka stolica ljubljanske univerze pa svojega vodjo.

Septembra 1961 je zatisnil oči profesor dr. Niko Županič.¹ Nemirni duh se ni mogel sprijazniti s »pokojem«, ki ga je delil med Belo Krajino in Ljubljano; skoraj do zadnjega je snoval, koval načrte in nam kakor starosta, ki ga vse rado posluša, razdal svoj življenjski optimizem, vedrino, humor. »Slovenski etnograf«, ki si šteje v čast, da je imel rajnika med svojimi sodelavci, pa se obenem klanja tudi spominu ustanovitelja in prvega urednika »Etnologa«. (Kaj nam »Etnolog« pomeni, bo na kratko najlepše povedano, če izdam, da smo takrat, ko se je rojeval »Slovenski etnograf I«, praznaprav ves čas govorili o njem kot o »Etnologu XVIII«.)

Novembra nam je vzel profesorja dr. Boža Škerlj, antropologa s tenkim posluhom tudi za duhovne probleme predmeta svojih raziskovanj — človeka. Škerljeve knjige so in bojo etnografom zmeraj koristen priročnik. Za sodelovanje pri »Slovenskem etnografu« je Škerlja pridobil njegov vrstnik in sošolec, tretji, od katerega se tukaj poslaoljamo, ravnatelj dr. Boris Orel.

Ta nas je zapustil letos 5. februarja. Vsi, ki smo mu bili blizu, smo imeli v njem najlepši zgled vztrajnosti pri delu. Vse, česar se je lotil, je dosledno izpeljal, pa čeprav se nam je včasih zdelo nemogoče. Vodstvene, organizacijske dolžnosti je opravljal z ognjem, tožba o težkih bremenih je prišla le redko iz njegovih ust. Čeprav sta morda ostala neizpolnjena ta ali oni načrt ali želja v zvezi z njegovim lastnim znanstvenim delom, vendar si je Boris Orel s tem, kar je izdal in kar še izide postumno, zagotovil trajen spomenik v slovenski etnografiji.

Ena izmed najpomembnejših Orlovih zaslug pa je brez dvoma ta, da je poklical v življenje tale časopis, in sicer v skladu z izdajateljskimi tradicijami Etnografskega muzeja ne kot glasilo ustanove, ampak kot

¹ Glej spominski članek na str. 263.

² Spominski članek glej na str. 264.

osrednje strokovno glasilo vseh raziskovalcev slovenske ljudske kulture. Kako resno je Boris Orel jemal svoje uredniške dolžnosti, se vidi tudi po tem, da je že bolan bral prve prispevke za ta letnik in jih opremil s svojimi pripombami; in tudi ko je bolezen nezadržno napredovala, mi je v enem svetlih prebliskov — okrog novega leta — omenjal sejo uredništva. Žal take seje — pod njegovim vodstvom — ne bo nikoli več.

Da ne bi posegali v notranjo podobo tega letnika, ki je bil v februarju že formiran in pri katerem je Boris Orel sam še uredniško soudeležen, čeprav izida ni dočakal, se bo naše glasilo oddolžilo njegovemu spominu tako, da bo njemu posvečen prihodnji, XVI. letnik »Slovenskega etnografa«. Vseboval bo izčrpno bibliografijo in poskus ocene njegovega dela, rajnikovim prijateljem, strokovnim tovarišem in sodelavcem doma in v tujini pa je dana lepa priložnost, da ob prvi obletnici njegove smrti in hkrati ob šestdesetletnici njegovega rojstva s prispevki iz svojih delovnih področij omogočijo izdajo reprezentativnega »Orlovega zbornika«.

Résumé

ILS ÉTAIENT DES NOTRES — ILS NE SONT PLUS

Pendant l'automne et l'hiver passés, des lacunes très douloureuses ont été causées, parmi les ethnographes slovènes, par le décès de trois éminents savants. Aux professeurs Niko Županič et Božo Škerlj, décédés vers la fin de 1961, des nécrologues particuliers sont consacrés (voir pp. 263—264). Au rédacteur de la présente revue Boris Orel, Directeur du Musée ethnographique de Ljubljana, qui s'est éteint le 5 février 1962, ayant encore collaboré aux préparatifs pour le volume que voici, toute l'année suivante, la XVIe, du »Slovenski etnograf« sera consacrée. Que cette communication soit, dès à présent, une invitation aux amis et aux collègues du défunt, du pays et de l'étranger, à collaborer au Recueil de travaux dédié à la mémoire de Boris Orel.